

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilvántartási száma 50 fillér.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SANDOR.

A víz.

Alig van aktuálisabb dolog, amivel foglalkoznunk lehetne, mint az országunkat minden oldalról veszélyeztető árvizek. Fontosabb a parlamenti dolgoknál, mert politikai huncuteriák mindig voltak, mindig is lesznek. Aki bírja marja; ma Pál, holnap Péter kerül fölül. Az ilyen rázkódásokat kibírja az ország. Áll és reménykedik tovább, anélkül, hogy elterele megszokadna. Megmutatták a letűnt századok örökös küzdelmei, meddősege, még ma is »él magyar, áll Buda még«.

De az a veszély, azok a fizikai tünetek, melyek a mai vízadásonkban, a szakadatlan hullófelhőkben mutatkoznak, sokkal komolyabbak, mint erre gondolnánk.

Nem részleges esőről, nem helyi-közel jelentkező árvízről van szó, hanem arról, hogy az egész ország víz alatt van. Nemcsak a kiöntött vizek — hanem a fölöttünk uszó vizek alatt is.

Mert a víz az ő természetes cirkulus végzettségénél fogva lánc-szemekként fonódik össze; érve az alsó és felső vízrétegekkel. Eméz lefelül, lesz belőle az alsó; emez elpárolog, képződik belőle a felső. Víz verza.

Itt ülök vesztőgárdáj alá ekeve Erdély egy kis kulturárosságában, ahol a Szamos nemcsak a határt öntötte el, nemcsak a vonatokat mosta le a pályákról, hanem ahol bejött a házakba is — kihordta onnan a bútorokat. Úsztak az ágyak, székrenyők, mint egy velencei szandolin. Víz fedt a Szamosmentel Besztercétől Kolozsvárig, onnan Szatmárig, tehát 4—5 vármegye (Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka, Szilágy, Kolozs és Szatmár megyék) ússa az árvízrel. Mert végül hozzá ehhez a kiöntött Maros, Körös, Tisza s Duna hullámain, (talán a Dráva, Mura hőmpolygó vizét is) Magyarország két-harmadrésze áll vízben.

Ijesztő állapotnak is, jelenségnek is. Most, hogy nézegetem a hőmpolygó szennyes áradatot, eszembe jut a geológusoknak Parisban tartott (talán 1892-ik évi) gyűlése, mikor értekezletük fő tárgyát az a kérdés képezte, hogy földünket, ezt a vénhedt csillagtestet (sorsára jutva előbb-utóbb), az elemek melyek fogja elpusztítani? ... A tűz-e, a víz, vagy a fagy?

Gondolkozom fölül, mert hiszen szörnyen érdekes a téma.

Ahogy gondolkozom s e három pusztító elemnek egymáshoz való viszonyát, egymás fölötti erejét, anyaga eredetét, terjeszkedése erejét kutatom, véges eszemmel a vizre adom le a voksot.

Igaz, hogy a föld vulkánikus rázkódása megismételheti Martinique sorsát, ... rögtönözhet újabb messinai katasztrófákat, de a régmúltak, a Noé-korbelti időknek precedensén, az Atlanti óceán időnkénti abnormis nyugtalanodásán s a most véstőljósó jelenségek adataiból azt kell megállapítanom, hogy földünket valamikor a víz fogja körül-

ölelni. Ez a minden rejtett helyekre beszivárgó elem, mely ottó erejénél fogva a kráterek pokollorkát is lefűti, betölti s viszi, ragadja magával. Ezer évek civilizációját, szennyes hullámaival s körülötte — nyalva földiünk anyagát, azt — amikor már felső kérgén minden magába nyelt. Embert, állatot, növényzetet, kultúrát oldó erejénél fogva atomokra fogja szeltesni, ezt a porladó anyagát hivatkozó világunknak s bele-mossa a cirkulus vicózus törvényénél fogva a felhőkbe — elázott, szétmállott anyaga az esőkkel lehullva egy új csillagnak, egy új világtestnek lesz termelő ereje, áldása, vegetációjának alapja.

Vederemo! Lássák igazát, akik megérik. Én nem vagyok Noe szerepét Nem szerelnék másként sem Hóreb, sem Eufrát hegyes-és-űg.

Zombory Gyula.

Harc egy népiskoláért.

(Folytatás és vége.)

A kilencvenes évek elején az állam-tilás ügye ismét felszínre került, azonban az előbbihez képest még kevesebb eredményt, mert a plebánának akkori beteges és már magával is tehetetlen főnöke mellett a magyarság ellen ertzó gyűlölettel telt segédlelkész, hogy az értelmiség ezen nemese ambicionált törekvését örökre elnémítsa, oly fanatizáló erővel rontott a hiszékeny nép érzékeny vallásos érzületére, hogy szinte veszedelmes volt állami iskolát említeni.

A halálózás folytán megüresedett plebánára utjonnan kinevezett magyar bevonulását örömmel és bizonyos megnyugvással nézte mindenki azon reményben, hogy a magyar eszmék fundamentumának szent ügye kedvező fordulatban részselül. Annál nagyobb volt azonban a váratlan meglepetés kegyetlen hatása, midőn a község politikai vezetője is, önző haszonlesésből, a pap szolgálatába szegődött és míg klakkban, frakkban Zágrábba feldeputációzott, hol két hétig bemaolt ékes iller mondokáját köz-megelégedésre elrebeget az apácatanítónók Kotorban való meglepitéséért, addig a magyarok ismét elárult Nemtője keserves zokogással borult a szép, emeletes iskola jég-hideg falára.

A fuzionált erők élén álló s Zágrábból fakadó fényesség felé kacsintgató lelkiatya a felekezeti jelleg fenntartása és végleges megszilárdítása s általa az ugyanottani befolyás biztosítása érdekében az iskolazékkal úra kimondatta a felekezeti jellegét, melyet az iskola homlokzatára eszközölt felirattal végleg megerősíteni kívánt. A felmondás, leköszönés, elhalálózás folytán megürült állásokat Zágrábból importált apácákkal töltötte be. Erő akcióit indított az iskola ingó és ingatlan vagyonának a hitfelekezetre való bekebelezése ügyében. Ezen törekvése azonban hajdőtőlre szenvedett a politikai község ősi jogán,

valamint a hívek tokozatosán nyilladozó szemének éles látásán.

A magyarok ístene sem nézhetette tovább a szent dolgokkal való örökös népamítást.

Az 1906. évi évrő vizsgálatok egész csendben folytak le. De alig zárultak be a zárdaiskola tantermeinek ajtói, midőn váratlanul érkezett a felsőbb hatóságnak az apácákat a központba hívó szigorú parancsa. Ezen megmáshatatlannal rendelkezés új reményt fakasztott a csüggedt szivekben. Minden szem Kotor felé irányult. Az intelligenciát s a magyar érzelmi polgárságot ismételtlen elfogta a boldogító remény azon öröme-érzete, hogy végre elérkezett a rég várt idő a magyar lobogó teljes kibontására.

Nem sejtette azonban senki, hogy ezen trikotör rudját egy vasmarok szorítja. Kevesen tudták, hogy ezen vasmarok sziltya gazdája fogja azt a legexponáltabb végvárak egyikének a bástyafalára tűzni.

A zárdatanítónók maradásának biztosítására a gyűlések, küldöttségjárások, jegyzőkönyvfelvételek, rábeszélések egész áradata következett. Eredménytelenül. A bukás elő-érzelenek tudatában a támadás, erőszakoskodás más térre vitelt. Hasztalanul. A koalíciós erők felbomlottak.

A zárdanővérek eltávolozásával az iskolának a zágrábi fennhatóság alóli felszabadítása elementáris erővel tört ki. A nép a hitgeleltnek felülni nem akart. A lakosság értelmisége tömörülmi kezdett az evőzedes ádattalan állapotok végleges döntésére.

A talaj megmunkálásában egy feltűnést kerülő, a község javát szíven viselő közhivatalnok fáradozott, kinek keblében a köteleltségérzet fényleg korlátlanul uralkodik az egyéni érdekek sugallata felett.

Azt hisszük, nem fog minket indiszkréciós eljárással vádolni, ha akarata ellenére áldásos működését a nyilvánosságra hozzuk.

Hajdu Lajos Kotor község jelenlegi főjegyzője, ki 1903 szeptemberében az utjonnan szervezett s bizonyára nyugdíj jogosultsággal járó állásra adóügyi jegyzővé történt megválasztása első percétől, bő tapasztalatai birtokában, tapintatosan haladt kiűzől célja felé. Már működése kezdetén sejtette, hogy a kotori tanügy mennyire nem közömbös előtte; sőt lelkesült megjegyzési elárulták a magyarság érdekeinek s a tanügynek nemes, törhetetlen bajnokát. Három évi fáradozásának gyümölcse nem maradt el.

Most minden erejét latba vetette az iskolának legalább községivé létele érdekében.

Beteges és talán a mult vádjainak súlya alatt is elgyengült principálisa mellé állott az egészségőtől szabadó, izmos sziltya, hogy e válságos pillanatban erőt és bátorságot öntsön fáradt és törődött kollégája szíve-lelkébe. A nép hajlott a felvilágosító tanácsokra, kimondta az iskola községi jellegét.

Az eredmény nem elégitte ki a bátor harcost s a félúton megállani nem akart.

Három és fél évi sikeres működés után elhalálozás folytán megválasztott főjegyzőnek. A hatalom birtokában örömmel és lelkesedéssel ragadta meg kedvenc témájának fonálát és fonta községre érdekében feltéve, szeretettel addig, míg a lakosságra gyakorolt külső befolyások által támasztott akadályok elleni nehéz küzdelemben győzelemmel költötte csokorba s ez azon miniszteri rendeletben nyilvánult meg, mely értesíti a községet, hogy az iskolát állami kezelésbe átveszi.

Most ismét egy erősnek látszó ellenakció kezdte meg a működését. Ez azonban teljesen a felebaráti szeretetet nélkülöző céltalan erőlködés volt, mely a fáradságos munka befejezését egy évre elodázta s az sem az ügynek, sem a községeknek hasznára nem vált.

A lakosság tudva, hogy plebániája, temploma is állami fenntartás alatt áll, érett megfontolással kivonta magát az ijesztgetések és fenyegetések lelketlebilincselő hatása alól, mert belátta azt, hogy itt nem a községre érdeke forog kockán s veszedelemben a nép vallása, hanem az önös érdekek, a hatalom elvesztése feletti elkeseredés szüli a békéltelenséget s annak tudata, hogy az idegen áramok bevonulása elől az ajtók végkép bezárulnak. A vallástani tanítása nem a tanítóra parancsolható vagy jókedvétől függővé tehető, hanem a tanórák a lelkes által pontosan betartandók.

Ismerjük Hajdu Lajos kotóri főjegyző zseniális egyéniségét, hivatalos működésében szigorú pontosságát és lelkiismeretes szorgalmát. Meg vagyunk győződve arról, hogy az eddig elért szép sikerek nem fogják őt nyugodni hagyni, hanem tovább fog küzdeni szeretett édes magyar hazánk meg erősítésén, községre lakosainak boldogulásán, jó barátainak tisztelettel párosult szeretetében s felsőbb hatósága elismerésében.

Új bérkocsi díjszabályzat.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a bérkocsi iparról új szabályrendeletet alkotott, melynek érdekesebb rendelkezései a következők. Minden bérkocsi a rendőrhatalóságtól nyert 6 cm nagyságú és vörös színű számmal könnyen olvashatólag felüőn helyen látandó el. Az egy és kétfogatú zárt bérkocsi egy belüi alkalmasított és mindenkor jó karban tartandó jelzőkészülékkel — pl. kaucsuk sippal — látandó el.

A viteldij 1—10 kilométerig terjedő útra kilométerenként 30 fillér, 10 kilométernél hosszabb útra pedig a 10 kilométeren felüli útnak minden egyes kilométerje után 20 fillér. A kilométerdíj oda és vissza vagy kétszeresen számítandó. A díjmentes várakozási idő az 1—10 Km-ig terjedő útnál a megérkezéstől számítva 1 óra, 20 Km-ig 2 óra, 20—40 Km-ig terjedő útnál 3 óra, 40 Km-en túl 4 óra. A várakozási időn túl eltöltött várakozási idő minden megkezdett félórájáért külön 40 fillér díj fizetendő. A viteldijak azonban külön egyezkedés tárgyát is képezhetik.

A viteldijak a csáklornyai járás területén:

a) A vasúti állomáshoz vagy vissza, megrendelt kocsi után 1 60 K.

b) A vasúti állomáshoz vagy vissza, meg nem rendelt kocsi után személyenként 1 K.

c) A szentilonai vásártérre vagy vissza, megrendelt kocsi után 1 60 K.

d) A szentilonai vásártérre vagy vissza, meg nem rendelt kocsi után személyenként 1 K.

e) Keresztelésnél, esküvőnél, temetésnél oda és vissza 4 K.

f) Színházba vagy táncvigalomhoz megrendelt kocsi 2 K.

Éjjel a viteldijakon felül a viteldij 25 %-ának megfelelő pótdíj számítható. Podgyászáért 20 kg-on felül a podgyász minden 20 kg-jáért 20 fillér díj számítható. A vámdíjakat az utas külön tartozik fizetni. Minden kocsi köteles az árszabást elegendő számú nyomtatott példányban magával hordani és abból egy példányt a beszálló vendégnek kívánatra átadni.

Hiányzik a temetőbe megrendelt kocsi s a temetésre rendelt kocsi viteldijának a megállapítása.

Az irodalmi törekvések forradalma.

A mi eleruyedt idegzetű közönségünk érdeklődését ma már igazán csak valami szokatlan szenzáció tudja felebreszteni. Valami trappánsnak, valami szinte hihetetlen dolognak a hirtelen hatásával kell manapság a közönséget elbűvölni. Pedig ma már ritkán sikerül ez. Mihozzánk a szerkesztő-ségbe igen gyakran küldenek gyárosok, feltalálók, magánosok, könyvkiadók újabb és újabb cikkeket és könyveket. A beküldött cikkeknak vagy könyveknek rendszerint az árát is közlik, hogy ismertetésünkben azt is megemlítsük. És itt a bökkenő. A jelzett ár majdnem mindig olyan magas, hogy a lözönység, még ha netán szükségé volna is az illető cikkre, annak drága ára miatt nem vásárolhatja meg. Most azonban úgy látszik, a magyar könyvkiadó világában forradalmi mozgalom van kialakulóban. A posta egy díszes, izléses vászonkötésű könyvet: Szomaházy Istvánnak legújabb kötetét, »Az utolsó gárdista« című munkáját hozta. Azt hittük, hogy ennek a finom, izléses és díszes könyvnek legalább is három négy korona lesz az ára. Nem, ennek a könyvnek 50 fillér az ára! És mint a kiadó, Vári Dezso — aki egyúttal a Képes Hét-nek, ennek a kitünően szerkesztett és Magyarország legolcsóbb képes hetilapjának is a szerkesztő-tulajdonosa — jelzi, 50 filléres árban egyszerűen indítja meg a magyar könyvnek. Mindegyike elsősorú, izléses, díszes kötésben a legismertebb magyar és külföldi írók munkája lesz. Mi tehát a legészintebben ajánljuk olvasónknak, hogy fizesse nek elő a negyedévenként 2 korona 70 fillérbe kerülő Képes Hét-re, mert ezzel az érdekes képes heti lappal kapcsolatban, idők folyamán, a legszebb könyvtárra tehetnek szert. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Képes Hét kiadóhivatala: Budapest, V. Visegrádi-u. 13/a.

K Ü L Ö N F É L É K .

Az a tizenhárom . . .

Írta: Hegedüs A. Elek.

... Lealdozott a nap, szabadság szent napja,
Sótét, gyászfelhő borult rá Aradra!
Sírtak a magyarok! A hősök könnyeztek:
Megölni akarják a magyar nemzetet! . . .

... Halálmadár jöveg.

... A vesztőhely felett —
Csak síró szellőcske
Bús hangja kesereg! . . .

Sótét . . . némaság van,
Csendes ottan minden.

... Csak vést jósló haglyok
Sótét szárnya csattog
Fenn . . . a levőgöben! . . .

Eltelnek az órák, szent csoportot visznek . . .
Lohorgasított fölül jó papok lépdelnek
A bús menet mellett.

S Arad szent kegyhely lön, bucsújárók mennek,
Aldozatot hozva a fölisiteneknek . . .
... Asszony, férfi, gyerek
Fájón kesereg,
A magyar Golgothán . . .

Imaszó hallatszik, fogadalmat tesznek,
Esküvel fogadják az igaz Istennek.
Hogy: a magyar földhöz
Ősök emlékéhez
— Örök-hűek lesznek.

... A tömeg elhallgat, útban hazafelé
Nagy, szent fogadalmát nem felejtve többé.
... Szent bucsúra mennek:
Gyermekek, öregek,
Ezután örökké . . .

... Szent hely lott Aradból, zárandokok mennek
Fájdalmuk nem mulik, — örökké könnyeznek
Siratják a hazát, bús lelkük kesereg
... Nemzeti Vértanuk, Ti hős fölisitenek
... Csendben pihenjétek! . . .

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXIX-ik évfolyam IV-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tiszttel kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, ne hogy a lap szétküldésében tennakadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **A Király nevenapja.** Öfelsége a király nevenapja alkalmából a város középületein ünnepi zászlók lengtek, a róm. kath. templomban pedig hivatalos istentisztelet tartott, melyen az iskolák, a hivatalok képviselői s a katonai tisztikar megjelent. A szent mise végén a tanulóljuság a Himnusz énekelte.

— **A tanfelügyelőség köréből.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter a tartósan szabadságot kir. tanfelügyelő helyett Madarász Lajos s. tanfelügyelőt bízta meg a vármegye tanügyének ideiglenes vezetésével.

— **Október hatodika.** Nemzetünk vértanúinak emlékeztelére — a közbeszeli vásárnap miatt — holnap délelőtt 9 órakor lesz az ünnepi szent mise, melyen az összes iskolák tanulóljusága megjelenik. Az istentisztelet után a tanítóképző-intézetben iskolai ünnepély tartatik.

— **Eljegyzés.** Szeivérth Antal segédjegyző eljegyezte Filo Vincze muraszentmátoni vendéglős leányát, Gizellát.

— **Kirendeltség.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Pavhisek Kálmán leendőhosszúfajúai áll. isk. tanítót a Zala-vármegyei kir. tanfelügyelőséghez ideiglenesen szolgáttalra rendelte.

— **Halálozás.** Trsztenyák Bódog csáklornyai kőtaragó mester szept. hó 28-án életének 45-ik évében elhunyt. Trsztenyák Bódogot hosszú szenvedéstől váltotta meg a halál. Özvegyn kívül egy árva sirtaja s szorgalmas és törekvő iparost. Szeptember 30-án, d. u. 4 órakor helyezték el örök nyugalomra. Beke hamvaira!

— **A városi alkalmazottaink fizetésrendezése.** A dragsági viszonyok a város képviselőtestületet is megmozdították, hogy a város tisztviselői és egyéb alkalmazottainak megélhetési viszonyain javítson. Anráll egétoőbb volt a kérdés rendezése, mert a mostani fizetések évek előtt állapítottak meg

s a jelen állapotoknak semmiképp sem felelnek meg. A fizetésrendezés az egész vonalon hajlatik végre az anszenlás alapján. Az eddigi alapfizetés megmarad, csak annak időközönként való emelkedése mondatik ki s ami szintén szükséges, a családi pótlék is behozatik. A fizetésrendezés 3 kategóriát állapít meg: a választott tisztviselők, hivatalnokok és egyéb alkalmazottak kategóriáját. A választott tisztviselőknél (bíró, helyettes bíró, pénztáros, közigyám) ötször három évi fizetésrendezés célzó 100, 40, 120 és 20 K-s emelkedéssel; a hivatalnokoknál (jegyző, adóügyi jegyző, segédjegyző) ötször négyévi emelkedést (250, 200, 150 K); a közegészségügyi tisztviselőknél (állatorvos, szülésznő) ötször 4 évi emelkedést (50, 20 K); a kántoroknál (róm. hath és ízr) négyszer ötévi javítást (50, 30 K); a rendőröknel (biztos, rendőr) négyszer ötévi emelkedést (100, 60 K) s végül a szolgásmetényzeti el (vágóhídi szolga, kőműves, kocsis, útkapró, mezőőr) 4-szer 5 évenként (24, 42, 30, 30, 10 K) helyez javítást kilitatásba. Az egész javítás 5322 K-val emeli a közég t rthet ez evben. A fizetési szabályzatot a legközelebbi gyűlés tárgyalni fogja s elfogadása biztosítva van, mert nemesak hogy a jóakarát megvan, de előre kitérni nem is lehet.

— **uj nepsikolák.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium jövő évi iskolafelvezlési programja szerint jövő évi szept. havára összesen 203 új állami nepsikolát állít fel háromszázötvenegy tantervvel. A program szerint Muraközben Felsőpusztafán 2 tanterv, Jánosfaluban és Pálán egy-egy tanterv állami iskolát állítanak fel. Ezen iskolákon kívül 1913-ban még csak tárgyalásokba sem bocsátkozik a miniszterium egyetlen esetében sem.

— **A CsSK Nagykanizsan.** Eredmény 11 (0-0) A Csáktornyai Ifjúsági Sport Klub, mely mind jobb és jobb formában mutatkozik be, már arra is vállalkozhatott, hogy Nagykanizsára, az ottani Ifjúsági Kör Sportegylete 1. csapatának kihívását elfogadhassa. Páratlanul lelkes hangulatban telte meg a kirandulását a Csisk. Nagyszánu és lelkes közönség jelenlétében volt alkalma szépen kifejlődött tudását és összjátékát a kamizsaiaknak bemutatni. Az első felhő a kamizsaiak heves támadásaival feltel, kik szebbnél szebb berohanásokkal tették próbára a Csisk erős hátsorát. A védelem is a kapusunk páratlan ügyessége eredményezték, hogy az első eldöntetlenül végződött. A második felhőben mindkét csapat a támadások egész sorozatát intézte egymás ellen és a kamizsaiaknak sikerült is szerencsés véletlen — a kapus elesése következtében — egy gólt a Csisk kapujába küldeni. A mieink erre egy heves berohanást intéztek és közvetlen a kamizsai kapu eltt állítottak meg az lkse. játékosai által, akik önfeláldozóan bár, de szabálytalanul akarták az elkerülhetetlen gólt kivédeni. Ennek következtében a bíró tizenegyet ítélt, ami a kiegyenlítő gólt eredményezte játékosaink számára. A match után barátságos vacsorán vettek részt játékosaink és a derek kamizsaiak szives vendégszeretettel élvezték.

— **Költözködés.** A Csáktornyai vidéki Takarékpénztár új épülete elkészülvén, a takarékpénztár az új épületbe beköltözködött. A takarékpénztár új pompás egyemeletes épülete a Wlassicss Gyula-utca elején épült fel körülbelül 100 ezer korona értékben. Az épületet az özv. Salon Péterné építőcégg építette Petz Márton üzletvezető és építészeti rajzoló szakavatott vezetése mel-

lett. Az építést pályázat útján nyerte el a Salon-cég a Petz Márton által készített tervek alapján, amelyek az első és harmadik díjat érdemelték ki. A csinos épület kényelmese elhelyezkedést nyújt a takarékpénztárnak, melynek üzleti helyiségei az épület földszintjét foglalják el. A takarékpénztár szeptember végén fogott hozzá a költözködéshez s szeptember 30-án már az új épületben bonyolította le az ügyeket.

— **A magyar közönség** előtt eléggé ismert volt eddig is a Kolozsvári (Heinrich-féle) gyógyszerpangyár kiváló hírneve, de mégis nagy rekordot jelent, hogy egy élelmes nagy amerikai cég évi 100.000 kor. értékű szappan átvételére kötelezte le magát.

— **Hazimulatság.** A Csáktornyai Iparos Olvasókör október 20-án az iparosolvasókör javára Kaczun Mihály vendéglőjében táncal egybekötött zártkörű házi mulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj 60 fillér, családjegy 1 K. A zenét Vincze Józsa zenekara szolgáltatta.

— **Uj kántortanító.** Cserföldön megüresedett kántortanítói állásra a mult heten Tkalecz Vilmos okleveles tanítót és kántort választották meg. Tkalecz Vilmos a mult tanév végén szerezte meg keltős oklevelét a csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben.

— **Farsang.** A kalendárium szerint a jövő évben rövid lesz a farsang. Abg négy hétig fog tartani, mert január 6-án kezdődik s febr. 5-én már végét ér.

— **Megható jelenség.** Hogy a muraközi nemzetiégi állapotok nem oly szomorúak és sivárak, mint az ország egyéb részeiben, sokféle, ennek nem egy példáját láttuk nálunk eddig is. A mi népünk mindig magyarnak vallotta magát s szívesen kereste az alkalmat, hogy a nyelvet el is sajátítsa. Erre nézve gyönyörű esetet láttunk legujabban a napokban is, amikor falusi emberek a község kisbírájának vezetés alatt sorra járták a csáktornyai iskolákkal, hogy azokban gyermekek részére elhelyezést ügyszőlván kérészokoljanak. Amely szomorú dolog ez magában véve, annyira örvendetes is. Szomorú, hogy kilométereknyi útát kell az egyszerű embereknek megtenniök, hogy gyermekek részére iskolát találjanak s örvendetes, mert ezt azért teszik, hogy gyermekeknek a magyar szó elsajátítására alkalmat adjanak. S ezt maguktól teszik, sőt ezért áldozatokat is hozni képesek. Tanulságos jelenség biz ez, mely csakugyan égetően szükségessé teszi, hogy Muraköz megfelelő számú állami iskolát kapjon, mig késő nem lesz. Mert ezek a siralmas állapotok csakis a Círi! —Methodisták ölelő karjaiba terehhetik Muraköznek idegenajkú lakosságát.

— **A sok eső.** A sok eső, mely szept. havának különösen a második felében nyakunkba zúdult, nemcsak a szőlőben, kukoricában, babban stb. tett óriási kárt, de megdagasztotta a felszízeget bekerítő fövókat is. Különösen a Dráva volt az, mely az eső időjárás folytán rohamosan áradni kezdett. A Mura vize is hatalmasan megnövekedett. A két folyó víztömege azután Légradon túl Légrad és Barsc közt a Dráva medrét elhagyva, mérfődekre elterült szennyes hullámaival. Úgy, hogy az árterületek mindenütt tele lettek vízzel. Szerencsére az eső elállott s így a vizek lassankint apadni kezdtek, ami a nagyobb árvízveszély veszedelmes következményének idejében elejét vette.

— **A balatoni körút.** A Balatoni Szövetség előterjesztése alapján a kereskedelemügyi miniszter a Balaton körül körúttal fog építeni. A körút kiépítése több évre terjedő

időt fog igénybe venni. A körút építését már az idén kezdik meg és pedig tervbe van véve, hogy a balatoni körútnak elsősorban és legsürgősebben kiépítendő Siófok-balatonföldvári szakasza már a jövő évben kiépítették. Ennek megvalósíthatása érdekében a miniszter intézkedett, hogy az ez útszakasra vonatkozó szabályszöveg műszaki művelet a lehető legrövidebb idő alatt elkészüljön, hogy a közigazgatási bejárás már ebben az évben megtartható legyen.

— **Hirtelen halál.** Nyiresfalván e hó elsején hirtelen meghalt Vidovics Márton 57 éves földműves. Miután az elhalálozás gyanú körülmények között történt, a jár. főszolgabíró hivatalnak felhívására okt. 2-án hullaszemlét tartottak Nyiresfalván, de az orvosi vélemény a halál okául szívszélhűdést állapított meg, miért is ki van zárva, hogy Vidovics Márton erőszakos módon mult volna ki. Ezt a haláleset körülményei is igazolják, mert Vidovics Márton szomszédja, Horvát Ráfaelne, délután vette észre, ahogy a földön, a szekér mellett álló kifogott tehene mellett a hátán feküdt, anélkül, hogy bármi külső erőszaknak nyomát látta volna rajta. Vidovics Márton tehát szívszélhűdés következtében eshetett össze tehene mellett a földre.

— **Pontosság, gyorsaság, megbízhatóság** jellemzik Az Est híreit, pártatlanság, függetlenség Az Est politikáját, jórterhesltséggé, őszinteség Az Est közgazdasági közleményeit, tartalmasság, pártatlanság Az Est sportrovatát; épen azért minden olvasónk jól teszi, ha ezt a napilapot az itteni árusítónál naponta megszerzi vagy pedig ha a környéken lakik, a hova az árusító lapot nem kézbesít, közvetlen Az Est kiadóhivatalánál előfizetéssel megszerzi. Mutatványszámokat szívesen küld Az Est kiadóhivatala (VIII, Erzsébet-körút 20.) mindenkinek, aki a mi lapunkra hivatkozik.

— **Megverték a mezőrt.** Csirncecz Mihály és Jössel, Novák István és Hergoticz János drávavásárhelyi subancok Márczius István dűshelyi mezőrt a Globetka-réten hivatalos eljárása közben megtámadták, a földre tepertek és alaposan elverték. Verekedés közben esernyőjét is eltörték. A díszes társaságnak a kir. ügyészséggel gyúlik meg a baja.

— **Az időjárás.** A Sirius jóslása szerint október hónapban a hőmérséklet fokozatosan emelkedni fog, úgy hogy a jövő héten végig kielégítő és kedvezőbb időjárásban lesz részünk. A levegőnek egy párnapos lehűtése után az időjárás ismét csak kedvezőöbbré fog változni. 17-ike körül éjjeli fagyok várhatók; néhány napra, 19, 20-tól kezdve kedvező napok, 23, 24-től hidegebb idő jön, több helyen havazásokkal. Szóval vigasztalan állapotok.

— **MOLNÁROK részére Zalavármegye aispánjának a malomrendtartásról szóló 10418. sz. rendelet értelmében előírt nyomtatványok kaphatók Strausz Sándor könyvnyomdájában Csáktornyan.**

Minden külön értesítés helyett
Preis Francziska Požoga
Heinrich Sándor Csáktornya
jegyesek.

Szerkesztői üzenetek.

— **K. K.** Egy kissé szokatlan ugyan, egy év után beküldött cikkét megjelentetni; de abban a formában, melyben megíródott, mégis láthat napvilágot. Miután azonban későn küldte be, technikai okok miatt késésért még egy héttel toldom meg. A cikk aktualitásából ezzel nem veszt.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna čena je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.
Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Kakvo čeno bude imalo novo vino?

Sdavnja je ni tak malo vina zraslo, kak letos. Svakojačke nevolje su došle, jedna za drugom letos na gorice. Prvič preveč jaka zima, pollam pak i to najbolje vu aprilo zmrzavanje je strahoviten kvar napravilo po goricah. Za tem je došla peronospora, pepelj i ilonca negdi tak na vnožina, da su se ni mogli braniti. Kaj pak su ove nevolje ostavile, to je toča uništila skorom po celim orsagu. K tomu pak celo leto je smirom deždovno bilo i mrzlo. Daklem to već svaki zna, da letos punu menje vina bude, kak je lani bilo. To prez pitanja svaki si more misliti, da letos još dražeše vino mora biti, ako očemo, da se nam gorice povati splati.

Svaki uvjet je za to, da se čena bude sdigla. Lanjsko leto po Magjarskim i po Hrvatskim skup zraslo je 4 milijun 939 jezer i 498 hektoliter vina. To je tuliku vu broju, kuliku s vun 1908 ga leta samo 1885 ga je tuliku zraslo, daklem pred 26 létmi. Poleg ove velike lanjske svote itak je vino dobro čeno imalo i za drage penenze se je lahko prodalo. Tomu je zrok novi vinski zakon, koj nije dopustil niti ne dopušta folišno vino delati i to tržišti. S vuški orsagi za ufali su se vu naše vino, takaj i domaći tergovci i poleg toga velika tergovina je bila i poleg toga čena je gori skočila.

Zadnja léta opet su stranjski tergovci počeli prinasi vino kupovati i vnožina su ga s orsaga vun svozili. S Magjarskoga orsaga s vun mošta i buteljnih od peljano je bilo 1901—1908 na leto po priliki 689 jezer

463 i 990 jezer 566 metercentov. Več 1909 ga leta 1 milijun 232 jezero 484 metercentov, 1911-ga pak 1 milijun 102 jezero 383 metercentov vina se vun odpeljalo. Ako pak i mošta sim računamo, onda od lanjskoga oktobra prvoga, do juluša zadnjoga, daklem 10 mesecov prodalo se vun 1 milijun 597 jezer 266 metercentov, a 1910 leta oktobra prvoga, do 1911 juluša prvoga daklem takaj 10 mesecov prodalo se samo 914 jezer 588 metercentov vina. Po ovim računuu lanjsko leto se 70 procentov već vina prodalo vu tudje orsage, kak prveša léta. O roga visokoga broja još nigdar smo né postigli.

Doma vu orsagu se takodjer vnuogo vina sprodalo tak, da denes već jako malo gde moći napradaju vino najti. Velikim vinski tergovcom takodjer su se pivnice spraznile. Da je i vu Austriji ravno tak kak i prinasi, to stem se svedoči, da austrijski tergovci prinasi iščeju vino. Bratvo pak ravno takvo budu imali, kak i mi. S vrho toga, da bi i letos tuliku vina zraslo, kak je lani, ravno vu takvu čenu bi mogli prodati, kak čena vezda stoji. Pokedhob pak poleg svakojački nevolih letos punu menje bude vina, za to i čena još više bude skočila. To je zrok tomu, da vezda već sveposut za kaporižu letošnjoga mošta. Daklem čena je za vezda dobra i tak ostane, ako si sami gorični gazdi nebudu pokvarili, kak i lani, jerbo i lanjsko leto još vu bolšu čenu bi bili mogli prodati.

Vnogiput gazdi neznaju za čenu i tak prodaju, kak njim što obeča i poleg toga punu menje penez dobiju za svoju robu.

Jeso opet gazdi, koji napré prodaju na trsju, to je pak sveksinoma još hujša trgovina, kak dabi već gotovoga mošta prodali.

Opet i to je velika falinga, da gorični gazdi ni zemeju si skrb pred bratvom za posodu i poleg toga, kad bratva dojde ali preveč drago moraju kupiti lagve, ali pak već niti ni dobiju nigdi. Tak je 1908 leta bilo. Poleg toga onda tak moraju prodati na svoj kvar, kak kupec oče.

Dobro bude si ovu dugovanje za pamtiti i strgovinom se ni žuriti.

Jesensko delo po goricali.

Žalno je to, da još i denes se najde takov gorični gazda, da po bratvi niti blizu neide goricam niti najmenje ni pogledne gorice doklam zima mu vu pamet ni donese, da još vnuogo takovih poslov ima vu goricaj koje ako ni sveršiti, ni obaviti veliki kvar si bude sam sebi zrokuval. S vekšinoma, da mu već na prste sgori delo onda se počme i napravi kak tak, samu da je gotovo. Vu veliki sili, nigdar tak ni moći nikakvoga posla tak obaviti, kak ako se k vremenu k tomu pripravimu. Svaki vu redu more taj silni posel sveršiti, ako se taki po branju počme, daklem oktobra zadnje ili novembra prve dneve. Tu za istinu imaju vrédnost ove réci: »Kaj denes moreš napraviti, naj na zutra ostaviti!«

Najsilneše delo je za vezda grobanje. Podnašom podnebinom na svaki način na zimu trse treba za kriti, da obranimo pupoljake pred velikom zimom i pred ledvenim

Zakaj se dobivaju „ordeni“.

I ja sam već bil u priliki, da sam se u slučaju, kad je netko mi dobro poznani bil nakinčen »ordenom«, znal sam sebe pitati: Bog zna zakaj je taj odlikovan »ordenom«, kaj je takovoga učinil na korist domovine, da je to previše odlikovanje zaslužil? Eh, bil je na previše mjesto predložen za odlikovanje, a kralj mu je isto na predlog podielil. — Nieki stari školnik u Moravskoj je prije pet ili šest godinah dobil za svoje četrdeset godišnje službovanje, kakti selski školnik, srebernoga križa, kojega je en ali zahvalnostju odbil tum motivacijum, da školnik, koj četerdeset liet služil, zaslužuje, ako ne većega, a to svakako ordena, kako voga dobiva general, koj je bitku u ratu dobil.

I ovak, koliko zaslužnih ljudih, ako se slučajno onem, koji imaju pravo na odlikovanje predlagati, nedopadaju, budu izpušćeni, a mnogi drugi, koji se dopadaju, budu predloženi, a onda dobe ordena, da niti oni niti drugi neznaju, zakaj su ga dobili.

Tam u svojoj komorici med oblakogore, u blizini nebeskih vratih, sedel je

Peter, kakti maltar na malti, čital je Muraköza i pušil turskoga duhana, kojega mu je nieki bosanski kavanar došvercal. Na jedan krat se začuje »Bum, bum, bum!« po nebeskih vratih, a to ruženje je bilo znamenje, da bi hotela opet jedna duša u nebesa dojt. Peter se lagano iz svog naslonjača stane, lulu i novine odloži te ide da otvori. U to se čuje opet »Bum, bum, bum!« ali niešto jakše nego prije.

»No, no«, — mrmla Peter — »ali tomu se mudi!« — i odpre maloga obločca na vratih. Vani stoji jedan stari gospodin u fraku, na kojem su se tri ili četiri »ordeni« svietili.

»Kaj bi rad?« — zapita ga Peter prijateljski. Ali gospodin u fraku s timi svietlimi ordeni vani, gleda srdito, kakti vrug iz maslenke te zakriči na Petra nestrljivo, a u tonušu, kakovim je znal varmegjinskomu panduru zapovedati: »Nutar hoću, u nebo. Več tu stojim prek pol ure, a ti moraš znati, da ja nisam navaden dugo čekati!«

»Tak, tak.« — veli Peter ter mu se smije porugljivo baš u lice — »A tko si ti anda, da nemeš počekati, ha?«

A ov u frakui sa ordeni se sad napuhne

kakti mačka kad psa vidi, pak veli onak bedasto — oholo: »Ja sam excellencija dvorski savietnik Klafurić, jeli si me razmel? Pak onda prosim se pristojno ponasati naprama mojoj časti.«

»Excellenc sim excellenc tam« — odgovori mu Peter — »tu u nebu su svi jednaki, tu nema nikakove razlike časti, to si zapameti, si me razmel? Pak onda, prije nego te nutar pustim, budeš mi predal tvoja pisma, za da vidim, jeli si ti taj isti za kojega se izdaješ. Moram strogu kontrolu voditi, odkad se kaj kakvi varalice hoću nutar usuljati.«

Dvorski savietnik si hitro razkopči svoj frak te iz žepa spukne cielu hrpu pisem. Peter je ta sva pisma prijel i hitro pregledal jedno za drugim. »Aha! Krstni list, sviedočba da su koze ciepljene, vienčani list, onda je tu dekret za službu, list konduita, dekret za avanziranje, pohvalni dekret i druga kaj kakova neznamenita pisma. To je sve prav moj dragi Klafurić!« — veli sad na jedan krat Peter — »ova pisma te posve dobro legitimiraju; ali jedno ipak fali: ja nevidim nikakovo pismo vrhu tvojih ordenah. Gde su ti ona?«

deždjom Ravno zato tak moramo za kriti trse pojedinim ili pak na rede, da odspodnji pupoljaci su obranjeni pred zimom i pred ledvenim deždjom. Gde se rođje gori pušća, na zimu doli prehitimo i tak zemljom zakrijemo. Paziti moramo, da jeden lalacek rozgve vuni ostane, da malo zraka ima trs, drugo pak za to, da se počme na protuletje odkrivanje, da leži najdemo rozgvu.

Važen je taj posel vu flovači, daklem vu trdi zemlji, jerbo stēm se zemlja ruši i leži prime gori zimsko mokrinju i opet puta damo zmrzlavici, da grude šrom raztepe po zimi. Negda je dobro med redami gori skopati, da se još bolje s drobi i na raši zemlja.

Dober i razumen gorični gazda već da zakriva gorice ostavi rozgve za povaliti, da krpa ondi gorice, de se je trs sdošel. Ako takvog trsa očemu premeniti, koš huduga ploda ima, ali pak šerbo očemu za krpali, to je naj leži tak napraviti, ako od bližnjega trsa rozgvu povalimu i nju zemljom zamečemu ili pak vu zemlju zakopamu, ako je rozgva dosta duga, zrela i zdrava.

Ako tak obavimo najvažnešo jesensko delo, još ni smu gotovi, jerbo još čeli red jesenskoga dela nas čeka, da sveršimo. Za povaliti rozgve smu već zeli na red, za tim dojde, da skim više ključekov nabereimo i napravimo. Pretim takaj treba paziti, da samo od sdravoga trsa, zrele šibe na režemo. S jednom rečjom neima takve dobe leta, da nebi gazda dosta posla i dela našel vu gorici. Kad su već dobro zapovane gorice svaki se naj trsi s delom i spametlom, da mu gorice dobro budu rodile. Trud na svaki način dobro bude plačeni.

Kakva mora dobra štala biti?

Dobroga gazdo po blagi moči poznati. Naprimer živinče ravno sve tak zahtēva, kak i clovek. Jerbo nije dosta samo dobro hraniti i napajati živinu, nek i trsiti se moramo, da veselje budemo imali vu živini.

Skrb je najpredi na to treba zeti, da bude štala sdrava. Sdrava štala pak samo ona more biti, koju je lahko moči lufati i snažiti. Štala mora visoka i svetla biti, jerbo živinče ravno tak potrebuje sunce i friški zrak, kak clovek. Vrata naj budu visoka i

široka, da marha komol moreju vun i nutri. To je pak i zato jako potrebno, jerbo ako se oženj pripeti, samo tak moremo živinu obraniti.

Naj važneše pak je to, da je navēk čista štala. S bog toga na dan naj menje jedenput se mora čisto zepnašti i dobro pomesti, zatem pak s friškim nastri. Žlebe, kud voda vun leče, treba oprati, jerbo drugač zasmerdiju, vnoگو smrada puščaju, od toga pak se lahko živinoci vužgeju i kašlja dobiju. Po zimu nesme preveč mrzla štala biti, jer marha lahko sbežeta i doli dojde. Zvrho toga sve luknje spozateknemo, vrata pak bez sile ni odpiramo. Toplo te vu štali, ako ober stale seno ili slamo skladnemu, jerbo ovu nepusti prēk zimu. Mlado marho nije smeti poleg vrat ili pak pod oblokom privezati, jerbo tam je navēk bolje zima i mlajšo marše predi se prehladi, kak stareše i tak predi i leži sbežeta. Štalo ravno tak treba lufati po zimi, kak i po leti i s bog toga i vzimi barem na pol vure odpremo vrata, ali ovo vrēme živina pokrita mora biti.

Po leti višeput se mora štala sa vapnom polčiti, to je jako sdravo i stēm od vnoگوih betegov moremo mentuvati živinu. Po ličenju jasje se dobro moraju oprati jerbo drugač marha doli polize vapno i potem njim sgori po lampah. Ličenje na kratko vrēme i proti muham hasni, jerbo muhe ni štimažu friško vapno. Ako lastavica gnjēzdo ima vu štali, nije smeti nju bantuvati, jerbo lastavice vnoگو muh sfondaju.

Marho nije smeti jako na tiskati, jerbo teško se moreju gibati i lahko nesreče se pripeti med njimi.

Marha se dobro mora privezati. Vnogi-put se nekoje marše od veže najde krmu i luliku se na zobje, da mu ja na škodu, prēm, ako je friško na košeno.

Ako ovu oberžimo, nam bude na hasen, jerbo živina ni samo, da nam čista bude, ali kaj je najvažneše, sdrava nam budu. S čistocum se moči braniti proti svakomu betegu.

KAJ JE NOVOGA?

— Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.

— **Zahvalna svečanost katolikov vu Beču.** Več prvi kršćeniki na ove reči: Jezusove, koje je na zadnji večerji s govoril: »To načinite na moj uspomenu!« zahvalne svečanosti su naredili, koje se po grčkim eukariscia zoveju. Ove svečanosti nam dojdeju na pamet, kad čujemo od bečke eukaristicne svečanosti, na koju je rimski otec papa mesto sebe namestnika poslal i na koju su s cele Europe od svih oršegov na jezere i na jezere nazočni bili. Na ovi katolični svečanosti nazočen je bil i sam naš stari kralj i svi knezi i hercegi. Najlepše je nazadnje bilo, kad je pod svetlom nebom rim pape namestnik božanstvo nesel, obkoljeni na jezero svećenikov i od milijun naroda. Svaki je gorēču svēču imal vu rukah, znamenje vekivečnoga života. Na prošeciji su od najvećših palačih gospoda nazočna bila skup sprostim pukum ravno tak, kak je i Jezus bil, koj je nikakvo razlogu ni videl med rimskim plementišom i med siromaškim nazaretskim židovom.

— **Povodnja i praznovera.** Augustuša desetoga je počel deždji iti vu Mararoššigeti i od potlam smirum curi, sluzajno on dan je vumral Perekinski Jura vu Rahon občini, kojega su za copernika držali. Milostivni rultēnci njega držuju za krivca poleg vnoگو deždja i povodnje. Tak veliju, da copernjak još i vu grobu moli boga za deždž s vrho toga občinska deputacija je išla k Zajković Akoš plebanušu i prosili su ga, da naj njim dopusti Perkinskijuvoga groba odkopati. — Mrtvomu glavu odsēčemo — tak je govoril njihov govornik — i tēlo na črvo preobrnemo, jerbo copernjak još i vu grobu moli za deždž da nas sve uništi. — Plebanuš je dobro zašpotal občinare i probal njim je razložiti, kakva praznavera je to. Ljudi su se vmirili, ali još denes sve to verujuju, da deždju je taj copernjak zrok.

— **Za stran MLINARE predpisano tiskopisi — koje je zalavarmegjinski podžupan pod 10118 brojom odredil — se mogu dobiti vu STRAUZ SANDOR-ovi tiskarnici na Csáktornya.**

— **Na turski granici.** Ako nekoga kaštiga postigne, malo gda sama dojde. Tak

Ves zmeteni excellenc Klafurić se po svojoj plesivi glavi počohla, a onda se pričini, kak da nekaj promišlava, a za tim veli Petru: »Je znaš Peter, to ti je s temi pismi tak bedasta stvar. Ta pisma vrhu mojih ordenov sam valjda, kad sam sim gore letel, negde moral raztepst i zgubiti, to sam već i sam već prije opazil. Ali to mi ipak ne bude nikaj škodilo, za Boga miloga, ako ta pisma nemam. Ti Peter češ me za to ipak nutar pustiti.«

»To ti nebude išlo« — veli Peter i stepe glavom — »ja moram vrhu svega izvestje imati, anda i vrhu ordenov. Ali znaš Klafurić, ja makar i jednom okom zažmirim, ako mi znaš povedati, za kaj si ove ordene dobil. To bez valjda ipak znaš?« Onda, makar te i buš pisem nutar pustim.«

Na ove rieči je Njih excellencija se najprije zažarila kak žerjavka, a onda prebledela kak svajcarski sir. Zatim se je pričel znojiti kak u parnoj kupelji, onda se je zamislil i tu stal kakti okamenjen. Ali rekel nije niti jedne rieči.

Peter ga samo gleda pak se posmiehava, a onda ga zapita još jedan krat: »No Klafurić, em valjda sad nebudeš vrhu toga pre-

mišljava, zakaj si tam dole na zemlji te svetle žulencije dobil. To moraš znati, a ja ti tu nemrem pomoći.«

»Je, Bože moj,« — odgovori Klafurić — »ja sam strašno težko umiral, pak je onda pri tom svakako lubanja s moždjani trpela, moraš znati Peter. Ja se Bog i bogme nemrem zmisлити, za kaj sem je dobil, pak makar me sad odmah tu zakoleš.«

»Ti jopec nijeden!« — zakriči Peter srdito na njega — »kaj brbljaš? Kak moreš u miestu vekivečnosti blaženstva o zaklanju govoriti! Sada ti velim za zadnji krat, ako se odmah nezmisliš, zakaj si te ordene dobil, onda niti nemisli, da bi te nutar pustil.«

Excellenc se je sad najprije razplakal, a onda izpovedal, da se niti mrvice nemre sietiti na zrok, skojega je te žulencije dobil. Peter pak sada srdit, da s tum jednom dušom ima tolikoga posla, zatrupi obločeca na vratih i pričme od srca rogohoriti: »To mi je jeden, tu se hvali svojem i bedastimi tituluš i ordeni, kak da bi tu gore hotel na prvom miestu sedeti, još pred arkangelom Gabrielom, ili tik pod tronušom! A niti nezna za kaj je te prsne žulencije dobil. Kaj bi morti nek ja znaš?« — Ta ciela pleh-

nata ropotarija, međutim niti nije vriedna, da se toliko srdim!«

»Kaj to imaš Peter?« — ogłosi se kraj Petra mili i voljki glas, a to je bil sam gospodin Bog, koj je na Petrovo rogoborenje dole do njega došel.

»Izvoli mi dragi gospodin i majstor odprostiti, da sam se malo razsrdil. Više krat bi u toj mojoj službi moral čoviek oselsku trpljivost imati. Baš sada stoji vani pred vrati neki dvorski savjetnik, Klafurić mu je ime i excellenc je...«

»Em znam, znam,« — pretrgne ga gosp. Bog u rieči smijuć.

»... pak nad ovim sam se tak razsrdil, da sam dapače i kiel. Premisli si samo predragi svih otac, taj zmušenjak se nikak nemre zmisлити zakaj je svoje ordene dobil; zar takova bedastoča od čovieka nije se za srditi?«

»Ah, pusti mira Petrek« — batrivel ga je otac Bog — »em radi takove bedastoče nemoraš odmah postati izvan sebe; pak onda to grdo psovanje i kletve, znaš, da ja nikak nemrem trpeti. Ako zvrhu nečesa nisi na čistom, em znaš kaj ti je onda za činiti. A zakaj pak sam onda ja tu, ha? Bil bi

dugo su vruga pozivali, doklani je sam od sebe došao. Tak dugu su na Balkano miru kovali, doklani je čeli vu jednim plamnu vu jednim oružjem nastalo. Bulgarija, Srbija, Montenegro i Grčki orsag su se gori sdigli proti Turskomo orsagu. Ova mala mesta su počele oštre zube kazati. Denes kaj ga tam sdravoga ljudstva svi su od pet, do glave vu oružju. Europa proba, da potiši ovu mrlzenje, ali brščas stoga nikaj nebude. Doklani ove reči na svét dojdeju, té čas segurnu budu već štuki pokali i krv se prilévala. Poleg toga i mi smu presiljeni, da si hatare obsegurimu, zato ministarstvu od soldačije su pšenicu kupili na burzi, drugoč pak vu Sarajevi prvoga oktobra na večer ob pol osmi vuri alarmirali čelu soldačiju vu Bosniji tak da su na sve pripravljani. Bulgarija, Srbija, Montenegro kaj soldačije ima sve je na turski granici i samo nekoji dan fali, da se strahovitno krv prilévanje počme. Turčin je pol milijun soldate poslat, da ako ga sbantujuje, da se more braniti. Vu Belgradu, Cetinje i vu Sofiji čele procesije hodiju po vuhcah strašnim veseljom, da je došla vura, kad se budu s računali sa turkom. Vidi se svega toga, da nekoja vlast tajno podpira i punita ovoga puka, opet Austrija Magjarska pak je zato blizu Balkana, da s celom jakostjom bude za mir harčovala, ako pak nebude odmah mir nastal, té smu presiljeni najedenput vu Novibazar nutri rukovati i zavzeti.

Odmah se pozna i na trgovini, da je nemir nastal. Mašine ni voziju vu Bulgariju i vu Srbiju, samo do hatara. Robu, koja je na putu, nazat pošleju, nad telefon nije moći se spominati, našine samo soldate i soldačke stvari voziju i. t. d. Strahoviten kvar je samo od toga, ako pak se boj počme, nezmerno kvara i nesreće bude po sv h orsagov, jerbo lahko se pripeti, da poleg ovih jopcov se i oroslani sbuniju i onda nije više moći priračunati gde i gda budu postali. Daklem denes smu već čistam ta došli, da čela Europa se vužge. Vnogo lét se k tomu pripravljaju, jedenput mora biti, da se ta napeta štrunja vtrgne. Istina, da denes još sve jakše kraljevine i svi veksi orsagi kričiju, da mir mora biti, ali što bi njim veruval, da su to istinske reči, kad

mene popital, em znaš, da sam sveznajući.

„Je, to je istina.“ — veli Peter, pak se rukom po čelu vudri i skoro je opet srdit postal, da mu to prije nije na pamet došlo. Medjutim se je sustegnul, pak je odmah radje popital: „Gledaj dragi otac svih nas, nuder mi odmah reči, radi česa i zakaj je Klafurić tam dole svoje ordene dobil, to ne pitam samo radi reda, koj ovde mora vladati, već sam i sam znatiželjan znati.“

Sad je gospodin Bog svoje ruke na Petrova pleća položil, té ga je pri tom ljubezno u oči poglednul, a onda mu je tak tiho rekel, kak da to nitko drugi nesme čuti do jedinoga Petra: „Vidiš Peter, danas je to prvi krat, da si me svojim pitanjem u zabunjenost dovezel. Je, istina je — ja sam sveznajući, to stoji, — ali — zakaj je Klafurić svoje ordene dobil, to ti niti sam neznam.“

Tak! I sad ga pusti nuter, nek bude nekomeju anđelu furešec, pak ako bu i k tomu prebadat, moći ga bude u nebeskoj kuhinji upotriebiti za čišćenje jedalah i tanjurah, a ordene mu ostavi, nek si je nosi na prsih, kad ga to veseli. . . . !

Em. Kollay.

doma pak se dan i noć pripravljaju za boj. Tak veliju, da svi skupa reč gori sdigneju i tak se ležeju na Bulgariju i na Srbiju, da se niti genuti nebudu mogli, naimre pak Austria-Magjarska, Taljanska i Pruska zemlja bude protesterala boja i mir budu načini. Opet Engleska pak tajno podpira turčina, da naj se neda doli. Poleg toga je turčin čelo vojsku nutri pozval, s taljanom vu Tripolisu mir napravil i sad čeka šteri bude tak kurazen, da ga bude utal vu njegovim orsagu s bantuvati. Tretjega oktobra su se već malo na hataru pograbili i srbjani su više turskih hiž spodri i vužgali. Tak veliju, koji sve poste razmiju, da oktobra sedmoga na svaki način se bude boj počel. Bog zna, kaj bude stoga došlo, ako nebudu mogli mir napraviti med njimi, mira, koj i tak nigdar nebude staten.

— **2. su se vtopili.** Hosszumező je vu Maramarosvarmeggiji, gde se ta strahovitna nesreća pripetila. Trideset ljudih ženske i mužki su šteli vu Körtevelješ dojt, da na polju jesensko delo obaviju. Pešice su išli do Tise, tam su se vu jeden veliki čun spravili, da prek od plavaju kak i dragda. Po Tisi navék vu ovi šajki su se vozili i nigdar nikakva nesreća se ni pripetila. Samo da pak je sad ravno viher bil i Tisa je tak naduta bila, da je napré bito videti nesreću. Komaj su od brega od veslali, šajka se tak hitala, da se skorom za grabila. Ženske su počele kričati, ali mužki nisu šteli čuna nazat veslati. Kaj su skorom napré znali, to se i pripetilo. Na serdin vode čun se prehitil i svi su vu vodu opali. Samo devet su tak srećni bili, da su mogli vun splaviti, dvadeset i jeden su tam smrt podnesli.

— **Zadnji betyar.** Od glasovitne Roza Šandora bande je još jeden živ, to je Orslan Pal, koj je vu dvajsti tretjom leti došel vu rešt i tam je 41 leto bil. Sad su ga vun pustili.

— **Goreći brég.** Šromboli zvani goreći brég opet hiće iz sebe ognja, kamenje i vnožina pepelja. Negdi je dva meter visoki pepelj. Okolo brega su par sele bile, koje je sad pepelj zametal i čistam unistil. Okolica je obkoljena bila s lepimi goricama i sadovnjaki, sad ga ničesa nêga. Negda-negda čele pečine letiju vu zrak. Nad sedem luknjih hiće sebe ognja i taljeno žveplo. Na par kilometrov nigdi nê videti zeleno travo, ili pak zeleno drévo, sve je sgorelo. Na sreću tam stanujući ljudi k vremenu su odbežali.

— **Pivo do smrti.** Dva litrov pive je spil vu Lugošu Njagul Mihal dobro stojiću gazda na jeden dušak, da si je ni odehnul. Lépo mirno je spil i još lepše je zatim skup opal i odmah vumral. S krémarom je vadliogo napravil. Vadlingu je dobil, ali zato je pak življenje sgubil.

— **Umorstvo.** Belovics Imre trideset lét star ministarski činovnik doklani su njegvi obedovali, vu drugi hiži se je vu glavu strelil i doklani bi mu na pomoć bili došli, dušu je spustil. Ženu i dvoje dece je ostavil. Zroka njegovomu činu neznaju.

— **Nuter v diranje vu Šomogju.** S Kaposvára pišēju, da tam zadnje tje dne vu više mestah su po noći nuter vdrli tati i vnogo vrédnosti su pokrali. Kačković ališpan je sad odredil žandarom i noćnim strazanom, da vekšo pasko moraju imati na tate, da skim predi se vloviju magarci i da mir nastane vu varmeggiji. Zadnje dane su vu Büssü, Kiskarpali, Samič pusta i po drugih mestah su nuter vdrli. Nazadnje su vu Marcali probali sreću. Tam su je žandari spazili i samu tuliku su vu kmici vidli, da su

té potepuhi cigani. Već su je skorom položili, kad su cigani počeli na žandare strelati i obedva su tesko oranili, za lám pak su sniknuli. Sad je po čeli varmeggiji iščeju.

— **Prošnja jednoga betežnika.** Vu Newyorku jeden betežnik molbenicu je poslat varaški oblasti, da naj dopustiju njegovu doktoru, da ga s nekakvim giftom otvori jerbo odsdraviti itak nemore. Varaško poglavarstvo nije to dopustilo ali na policiji su tak zrekli, da betežnikovu želju spuniti bi morali.

— **Pijan je bil kapitan.** Na Drina reči se velika nesreća pripetila. Obnovka paroladja od koje je kapitan pijan skup se tresnula s jednom drugom ladjom koja je terha vozila. Obnovka je veliko lukno dobila i za sedem minut je vtanula pod vodu. Pokedob pak su na ladji skorom, svi pijani bili, tak su glave sgubili, da vu veliki stiski su 8 zadušili. Četerdeset težakov se potopilo, za petnajst još neznaju kam su sginuli, ali tak misliju, da su i ovi se potopili.

— **Koja je mrtvoga u kralu.** Vu Salmarnemetu je Fost Helén, jednoga bogatoga polj delavca dvajsti lét stara puca vumrala. Došli su k hiži susedi, poznanici i rodbina. Najbolje se plakala pokojne dobra pučadica Ferenci Erzébet tak, da je i na noć tam ostala. Kad je sama s mrtvim teom ostala v drla je vu komoru, gori je vtrgla ladicu i mrtve pučadice su opravu je pokerala. Tulicu su zaprah.

— **Proricanje.** Oktobra 3. 4 8 9 10. 11. 12 i 14 ga dosta vugodno vreme bude. Već 17-ga v noći zmrzne. 19, 20 ga lépo 23 i 24 ga zima bude. Od prvoga novembra, poprilički do 16-ga toplo i vugodno bude. Decembra malo deždja i malo snega se nemerom nadjati ali stém više megle bude. Januara prvoga veliki snég i velika zima nastane. Protuletje se zaran počme i vu marcnu jako toplo bude. Leto bude vugodno i na jesen podruoč se počme leto. Letos beli Božic bude. Što verje naj verje. Odgovoren je zato proricanje Sirius prorok, koj je to iz vèzdih vun s čital. Vre budemu vidli kuliku je taj prorok vréden i kuliku bude iz ovoga proricanja istine.

Nekaj za kratek čas.

Zločesto dušno spoznanje.

Navučitelj predaval je děci o zločestom dušnom spoznanju. Děca ga nisu pazljivo poslušala. Zapital je on Pavleka da mu pové, kaj je zlo dušno spoznanje, — ali Pavlek nezna.

Navučitelj: Pazi Pavlek! Kaj ima čovek, koj nema mira, niti more mirno spati, ter se hiće ve sim ve tam vu postelji?

Pavlek: »Ima — — buhu.«

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplok elüzésére, valamint finom, puha bór és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ lilio mtej szappan. Védjegye „Steckenpferd“, készít Bergmann et Co. czég Teichen a/E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden ó szakknába vagy üzletben. Darnbia 80 filler. — Hasoulképpen csodálatosan beválk a Bergmann féle „Manera“ lilio mtejk ré m fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fillért mindenütt kapható.

mmázsa	l m-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Herz	15 00 —
Árpa	Jcmen	15 50 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	11 50 —
Fehér bab új	Grah beli	22 00 —
Sárga bab	» žuti	18 50 —
Vegyes bab	» žmésan	18 20 —
Kendermag	Konopljenoseme	20 00 —
Lenmag	Len	26 00 —
Tökmag	Koščice	22 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmassrend tulajdona. Elsőrangú kezes hévízi gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hölgy-, szenszavak és villamos-vízfürdők. A fürdők kitanó eredménytel használtnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos betegségeiben a altesti pangásoknál, 200 kényelmes lakozóháza. Szőlő kezelés, júnyános árak. Gyógy- és zenedij őrtes. Prospektus ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

I. Árverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróóság közírhíré teszi, hogy dr. Chilkó Sándor, alsólendvai ügyvéd által képvis. Schönig József és neje Ambrus Teréz alsólendvai lakosok végrehajlatónak Szomi Ferenc asztalos mester csáktornyai lakos végrehajlatást szenvedett elleni 220 K 05 f. löke és jár. iránti végrehajlati ügyében az árverést az 1881: LX. tc. 144. 146 §§-ai alapján elrendelte minek folytán végrehajlatónak 220 K 05 f. löke, 45 K 80 f. per. 23 K 55 f. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kirtörvény-szék és a csáktornyai kir. járásbíróóság terü lélehez tartozó s a végrehajlatást szenvedettek nevében álló a csáktornyai 1476 sztkvben 276/b/2/a hrzsz. alatt felvett ingatlan 1/2-ed része 2425 korona becsértékben

1912. évi december hó 9-én délelőtti 10 órakor

a csáktornyai kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál dr. Chilkó Sándor alsólendvai fel-peresi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár melynek 2/3-nál alacsonyabb áron az ingatlanok elnem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 %-át készpénzben vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 242 K 50 f.

Vevő amennyiben a kikiáltási árnál nagyobb ígérlet tett, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bantpenzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Ha ezen kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésben mely haladéktalanul folytatandó részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígérlet előbb azonban más is árverelt az ingatlan az által illetőleg több ily árverelő közül a legelőbbit ígérő által megvettnek jelentendő ki ha ez az ígérlet a kikiáltási árat meghaladja az előbbi pont rendelkezései alkalmazandók.

Vevő köteles a vételért három egyenlő, részletben még pedig az első az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól számított 30 nap alatt a harmadikat ugyanattól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Csáktornya, 1912. szept. 19. 849

Csak Animo pezsőt igyunk!

Kellemes üdítő ital! Hazai gyártmány!

Rum kiváló minőség. lit. à K 130 és feljebb.
 Szilvórium nagyon jó. lit. à K 140 és feljebb.
 Törköly pálinka lit. à K 140 és feljebb.
 Kapható: **Kochsinger M. és Fiai cégnél** Csáktornya. 942 3-15

Rum jako fini, liter od 130 K višese.
 Silverium jako dobri, liter od 140 K višese.
 Droždjena žganica, liter od 140 K višese.
 Dobiva se pri: **Kochsinger M. i Sini firmi** Csáktornya.

Szőlőoltványok

Kiváló szép egy- és két éves gazdag gyökérszerű szokványminőségű fásoltványok a legjobb bor- és legzesebb csemefajokból, köztük „Kreaca” (Bánáti rizling), a legjobb és rendkívül bőtermő borfaj, és „Muscat Csabagyöngye”, a legfinomabb és legkorábban érő csemefajok. Ezenkívül amerikai sima és gyökéres szőlővesszők a legújtanóanbb árak mellett kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Erzsébet szőlőoltványtelep

Tulajdonos: Schmidt Mátyás Bogáros (Torontálmegye).

SCHMIDT EDE * ZONGORATERME * CSÁKTORNYA

Ajánl a elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . .	500 kor.-tól feljebb
harmoniumok	150 „ „
czimbalom . . .	100 „ „

Alábbi világhírű cégek raktára:
 Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivane, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
 : Régieket átcsereél ujra :
 Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik

Strausz Sándor könyvnyomdájában, Csáktornyan

Hirdetések felvétetnek felvétetnek a lap kiadóhivatalában.

Minden szabásminta

csak 60 fillér!

Ujdonság!

... Szál után szabva, tehát ...
... szövetelvagdalás lehetetlen ...

Egyedüli árusítása:

Strausz Sándor
könyvkeres., Csáktornya

Fiatal rőfös segéd

október 25-iki belépésre kerestetik. Magyar, német és horvát nyelv ismerete megkívántatik. Csakis szolid és szorgalmas egyénekre reflektálók. Ajánlatok

Fuchs Gyula céghez

Slatina Slavonia intézendők.

Az emberi kéz

mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLmány!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Főemelet.

309 sz. 1912. Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. törvényszék 1912. évi P. 2487 sz. végzése követ. kezében Dr. Hidvégi Miksa ügyvéd által képviselt Küchler & Comp. cég javára 382 K 68 f s jár. erejéig 1912. évi május hó 11. én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1080 K fillérre becsült üzleti felszerelvények, és fűszeráruból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíró-ág 1912. V. 294 sz. végzése folytán 382 K 68 f tőkekövetelés s járulékaik erejéig Csáktornyan Deák-utca 7 sz. alatt leendő eszközlésére

1912. évi október hó 12. napjának d. u. 3 óra határidőül kiüztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni. Ezen árverés az összes eddigi foglaltatok érdekében szintén megtartatni fog. Csáktornya, 1912. szept. 27. 948

A Budapesti Hsztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét a VIII., József-körút 28. (Bérmocsis-utca sarok), valamint IV. ker. Feren-
... ciek-tere 1. sz. (királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett ...

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb
... kivitelű, művészek által tervezett szakkibizottság által felülvizsgált butorokból áll. ...

Teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk,

minden darab jótállás mellett adatik el.

A Ferencz József tudomány-egyetem börgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató
utóstitására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle **gyógyszappanokat** rendelik.

Világhírű különlegességek:

Kolozsvári KÁTRÁNY-SZAPPAN

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

IZZADÁS ELLEN Kolozsvári chromszappan.

BŐRKIÜTÉS-VISZKETEGET ELLEN

Kolozsvári kénszappan.

Szeptő, májfoltt, stb. arctisztatlanság ellen: **Kolozsvári borax-
szappan.**

HÁJBULLÁS ELLEN Kolozsvári Petrolszappan.

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszappanoknak, melyek minden gyógyszerárban és
drogéria-üzletben kaphatók. Ismertetőt készséggel küld

KOLOZSVÁRI HEINRICH JÓZSEF gyógyszappangyár r.-t.

Kolozsvár.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszító

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlo- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico

vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan